

คนพิมายปลูกไผ่ขาย-แปรรูป 'หน่อไม้อัดถุง'รายได้เสริมนอกฤดู หลักแสนต่อปี

อย่างที่หลายท่านทราบกันดีว่า **“ไผ่”** เป็นพืชที่มีประโยชน์รอบด้าน ไม่ว่าจะเป็นลำต้น ใบ หรือหน่อ ทุกส่วนล้วนแล้วนำมาทำประโยชน์ได้ทั้งสิ้น ไม่ว่าจะเป็นด้านของสิ่งปลูกสร้าง คือ ส่วนของลำ นำมาสร้างที่อยู่อาศัย ทำเฟอร์นิเจอร์ โต๊ะ ตู้ เติง รวมไปถึงข้าวของเครื่องใช้ต่างๆ ใบนำมาทำเป็นปุ๋ยปลูกพืชผักได้ และส่วนของหน่อสามารถนำมาประกอบอาหารได้หลากหลายเมนู และยังไม่นับรวมในส่วนของการนำมาทำพลังงานเชื้อเพลิง รวมถึงเครื่องนึ่งห่ม เพราะฉะนั้นแล้วไผ่จึงถือเป็นพืชมากประโยชน์และมีอนาคตสดใส ไม่ว่าจะผ่านไปกี่ยุคก็สมัย ไผ่ก็ยังเป็นพืชที่สร้างอนาคตได้อยู่ดี

คุณสมพร แก่นคำ หรือ พี่อ้อด อยู่บ้านเลขที่ 55 หมู่บ้านถาวรพัฒนา ตำบลนิคมสร้างตนเอง อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา เกษตรกรอำเภอพิมาย ที่ยืนหยัดปลูกไม้เป็นอาชีพหลักสร้างรายได้มานานกว่า 30 ปี โดยให้เหตุผลที่ว่าไม้เป็นพืชที่มากประโยชน์ทุกส่วนของไม้สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้ทั้งหมด รวมไปถึงการแปรรูปสร้างมูลค่าเพิ่มได้อย่างไม่มีที่สิ้นสุด หากใครได้เรียนรู้และคลุกคลีอยู่กับไม้จะรู้ดีกันอยู่แล้ว

พี่อ้อดเล่าถึงการปลูกไม้ให้ฟังว่า ตนเริ่มปลูกไม้เป็นอาชีพเสริมมานานกว่า 30 ปีแล้ว ซึ่งสาเหตุที่เลือกปลูกไม้ก็ไม่มีอะไรมาก อย่างที่คนทั่วไปรู้จักดี คือ ไม้เป็นพืชมากประโยชน์ทุกส่วนสามารถนำมาสร้างประโยชน์ได้มากมายมหาศาล ถือเป็นการสร้างรายได้เข้ามาหลายทาง และไม่ต้องยุ่งยากในการดูแล เพราะไม้เป็นพืชที่ปลูกง่าย ขอแค่มีแหล่งน้ำที่สมบูรณ์ก็สามารถออกหน่อ ออกลำ มาให้เก็บกิน เก็บขายได้ทุกปี

โดยที่สวนจะเลือกปลูกไม้ทั้งหมดอยู่ 3 สายพันธุ์ด้วยกัน คือ

1. ไม้เลียงหวาน มีจุดเด่นคือ ถ้ามีแหล่งน้ำที่อุดมสมบูรณ์ หน่อจะออกตลอดทั้งปี ลำต้นแข็ง ตรง สวย ใช้งานได้หลายประเภท และส่วนของใบสามารถนำมาทำเป็นปุ๋ยหมัก ปุ๋ยชีวภาพได้ดีมาก

2. ไม้บงหวาน มีจุดเด่นคือ สามารถรับประทานหน่อสดได้ รสชาติหวาน หอม กรอบ อร่อย สามารถนำมาประกอบอาหารได้ หลากหลายเมนู

3. ไม้ตง มีจุดเด่น คือ หน่อโต น้ำหนักต่อหน่อประมาณ 2-10 กิโลกรัม ให้ผลผลิตดีกว่าไม้พันธุ์อื่นๆ หลายเท่าและนอกจากนี้ ยังนิยมนำลำต้นไปทำเฟอร์นิเจอร์และเครื่องจักสาน

ปลูกไผ่ 3 สายพันธุ์ 500 กอ มีรายได้หลายแสนบาทต่อปี

เจ้าของบอกว่า ตอนนี้อยู่ตอนปลูกไผ่รวมทั้งหมด 3 สายพันธุ์ ปลูกอยู่ประมาณ 500 กอ มีวิธีการปลูก การดูแลไม่ยุ่งยากอะไร ส่วนใหญ่ที่สวนจะเน้นให้ ธรรมชาติดูแล คือ อาศัยน้ำฝนช่วยรดน้ำ เน้นปลูก ให้ผลผลิตออกตามฤดูกาล พื้นที่ปลูกที่เหมาะสม คือ สามารถปลูกได้ทุกสภาพพื้นที่ ขอแค่มีแหล่งน้ำ ที่อุดมสมบูรณ์ โดยจะเริ่มลงมือปลูกช่วงต้นฝน

ตัดลำไผ่ขายสร้างรายได้

ในการปลูกสำหรับไผ่เลี้ยงหวาน แนะนำให้ ปลูกความห่างระหว่างต้น 33 เมตร เพื่อสะดวก ในการจัดการ ใน 1 กอ จะอยู่ได้ไม่เกิน 10 ต้น ส่วนระยะห่างของไผ่ตง ความห่างอยู่ที่ระยะ 10 เมตร เนื่องจากลำที่ใหญ่ กอใหญ่ จึงจำเป็นต้อง ใช้ระยะการปลูกที่ห่างกันมาก

นำไม้ไผ่ในสวน มาทำแปลงผัก

สำหรับการปลูกก็ไม่ยุ่งยาก ชุดหลุมแค่พอ ให้เหง้าลงปลูกได้ หลังจากปลูกเสร็จรดน้ำให้ชุ่ม

การดูแล...อาศัยลงปลูกช่วงต้นฝน ไม่มีการดูแลอะไรมาก อาศัย ให้ธรรมชาติดูแล ปุ๋ยไม่ใส่ เนื่องจากใบไผ่ที่หล่นลงมาเมื่อย่อยสลายก็ กลายเป็นปุ๋ยไปในตัว ซึ่งใบไผ่มีคุณสมบัติทำให้ดินร่วนซุยดีอยู่แล้ว

ผลผลิต...จะเริ่มเก็บผลผลิตได้ตั้งแต่ช่วงเดือนเมษายนไปจนถึงเดือนพฤศจิกายน ซึ่งผลผลิตของที่สวนออกมาเป็นที่น่าพอใจ มีหน่อให้เก็บขายทุกวันเฉลี่ยแล้วต่อ 1 กอ เก็บได้ประมาณ 5-6 กิโลกรัมต่อวัน หรือประมาณ 7-10 หน่อ ต่อกอ

เตรียมแปรรูป

พืชสร้างรายได้

มีเข้ามาหลายทางด้วยกัน ดังนี้

1. รายได้จากการขายลำไผ่จะเลือกตัดเฉพาะลำที่ปักหน่อแล้ว ตัดขายในราคาลำละ 10-25 บาท ขนาดความกว้าง 2 นิ้ว ขายอยู่ที่ราคา 10 บาท ต่อลำ ส่วนราคาลำละ 25 บาท จะต้องมีความกว้าง 2.5-3 นิ้วขึ้นไป ซึ่งที่สวนสร้างรายได้จากการขายลำไผ่ปีละประมาณ 7,000-8,000 บาท ส่วนราคาของไผ่ตงค่อนข้างมีลำใหญ่ ขายได้ราคาดีลำละ 100 บาท 1 กอ มีเยอะเป็น 100 ต้น ใช้ระยะเวลาปลูก 3 ปี ขายลำได้ถือว่าคุ้มค่ามาก

2. รายได้จากการขายหน่อ ทั้งขายให้พ่อค้าที่มารับซื้อประจำและมีหน้าร้านขายเอง โดยจะขายส่งในราคาถุงละ 25 บาท ขายเองราคาถุงละ 30 บาท เฉลี่ยแล้วมีรายได้จากการขายหน่อสดประมาณวันละ 1,000 บาท

3. รายได้จากการขายกิ่งพันธุ์ ราคาขายตามอายุที่ชำ ถ้าชำอยู่ประมาณ 2 เดือนแล้ว จะขายอยู่ที่กิ่งพันธุ์ละ 50 บาท แต่ถ้า 3-4 เดือนแล้วหน่อเริ่มออกจะขยับราคาขึ้นเป็นกิ่งพันธุ์ละ 80 บาท และ

4. รายได้จากการแปรรูป หน่อไม้อัดถุง ซึ่งการแปรรูปตรงนี้ถือเป็นวิธีสร้างมูลค่าเพิ่มที่ง่าย แต่ได้ผลตอบแทนที่ดีมากๆ สรุปแล้วในแต่ละปีตนสามารถสร้างรายได้จากการปลูกไผ่ได้ปีละกว่าหลายแสนบาท ถือเป็นการลงทุนที่คุ้มค่า และเป็นอาชีพที่มีอนาคตสดใสมาตลอด

"หน่อไม้อัดถุง" สินค้าแปรรูป สร้างรายได้นอกฤดู

พื้ออดบอกว่าผลิตภัณฑ์หน่อไม้อัดถุงนี้ ถือเป็นภูมิปัญญาที่ตนเองใช้เวลาคิดค้นมานานหลายปี ซึ่งเป็นภูมิปัญญาการถนอมอาหารแบบง่ายๆ แต่ไม่ใช่ใครก็ทำได้ เพราะถ้าทำไม่ดี ไม่ถูกขั้นตอน และกรรมวิธีที่ไม่ถูกต้องก็สามารถเน่าเสียหายก่อนถึงมือผู้บริโภคได้ง่ายๆ เช่นกัน

โดยกรรมวิธีในการทำหน่อไม้อัดถุงของตนนั้น เริ่มต้นจากการนำผลผลิตหน่อไม้ที่ลั่นจากออเดอร์ที่ลูกค้าสั่งในแต่ละวันมาแปรรูปไว้ขายฤดูที่หน่อไม้ขาดตลาด หรือช่วงที่ผลผลิตออกน้อย โดยมีขั้นตอนกระบวนการทำดังนี้

1. เลือกสายพันธุ์ที่จะนำมาแปรรูปให้เหมาะสม ซึ่งที่สวนจะเลือกไม้เลี้ยงหวานในการนำมาแปรรูป
2. นำหน่อไม้ที่ลั่นออเดอร์ของแต่ละวันนำมาแปรรูป นำมาล้างทำความสะอาด แล้วตัดให้ได้ขนาดอ่อน ปอกเปลือกล้างทำความสะอาดอีกครั้ง
3. จากนั้นนำมาบรรจุใส่ในถุงพลาสติกที่เตรียมไว้ จะบรรจุถุงละกี่กิโลก็แล้วแต่ความสะดวกของแต่ละคน โดยที่สวนเคยบรรจุอยู่ 2 รูปแบบ คือ บรรจุใส่ถุงปริมาณถุงละ 3 กิโลกรัม และถุงละ 1.7 กิโลกรัม เพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้าทุกกลุ่ม
4. จากนั้นนำถุงผ้าสำหรับหนึ่ง ห่อสวมทับไปอีกชั้น
5. นำไปนึ่ง ทิ้งไว้ประมาณ 3 ชั่วโมง

6. หลังจากนึ่งเสร็จถอดถุงผ้าที่สวมไว้ตอนนึ่งออก แล้วใช้ถุงพลาสติกอีกใบห่อสวมทับถุงพลาสติกไปอีกชั้น แล้วมัดแขวนเก็บไว้บนราวไม้ไผ่ที่เตรียมไว้ โดยขั้นตอนการทำจะต้องทำในขณะที่หน่อไม้ยังร้อนๆ อยู่เพราะถ้าเย็นแล้วอากาศภายนอกจะเข้าไปทำให้หน่อไม้เสีย

7. โรงเรือนที่เก็บรักษาจะต้องเป็นที่แสงส่องเข้าไม่ถึง เพราะว่าถ้าหน่อไม้ได้รับแสงจากภายนอกกิริยาของหน่อไม้จะเปลี่ยนไปทำให้เกิดการเสีย

การแปรรูป

ล้างทำความสะอาด

บรรจุใส่ถุงพลาสติก

ห่อด้วยถุงผ้า

นึ่งทิ้งไว้ 3 ชั่วโมง

นึ่งเสร็จสวมพลาสติกอีกชั้น
แล้วนำแขวนไว้

ลักษณะของโรงเรือนถนอมอาหารที่สวนจะใช้ประโยชน์จากต้นไม้ นำมาสร้างทำเป็นโรงเรือนเก็บรักษา ด้วยการนำไม้ไผ่มาตีเป็นคอก โดยจะใช้ไม้ไผ่ตีติดกับเสาปูน ทำเป็นคอกสี่เหลี่ยม แล้ววางไม้ไผ่เป็นชั้น ทำแบบง่ายๆ ตามภูมิปัญญาชาวบ้านและวัสดุที่มีอยู่ภายในสวน

ส่วนปริมาณการผลิตนั้นแล้วแต่ฤดูกาล หากปีไหนออกเยอะก็จะผลิตได้เยอะ หากปีไหนฝนฟ้าอากาศไม่ค่อยเป็นใจ ผลผลิตออกน้อยก็นำมาแปรรูปได้น้อย ยกตัวอย่างปีที่ฝนตกต้องตามฤดูกาล สามารถทำหน่อไม้แปรรูปได้ประมาณ 3.6-4 ตัน แต่ถ้าปีไหนฝนตกน้อยก็จะผลิตได้ประมาณ 1.5-2 ตัน

รสชาติของหน่อไม้อัดถุง...รสชาติจะเหมือนหน่อไม้สด หวาน หอม กรอบ สามารถนำมาประกอบอาหารได้หลากหลาย ทั้งคาวและหวาน อย่างเมนูทั่วไปที่คนนิยมบริโภค คือ ชุบหน่อไม้ ห่อหมกหน่อไม้ กระเพาะปลา ก็อร่อยไม่เบา

ข้อดีของการแปรรูป....คือหน่อไม้เราไม่เสียหาย สามารถขายได้
ราคาในช่วงที่ไม่ใช่ฤดูกาล ยกตัวอย่างปีที่ผ่านมา ผลิตหน่อไม้แปรรูป
ได้ 3.6 ตัน ขายได้หมดในเวลาเพียง 3 เดือน ราคาถูกลง 50-100 บาท
ตามปริมาณที่บรรจุ ถือเป็นรายได้ที่ดี ยิ่งในช่วงสถานการณ์ที่เกิด
ความวุ่นวายแบบนี้ การแปรรูปสร้างมูลค่าถือเป็นอีกแนวทางเพื่อ
การอยู่รอดที่ดีมากๆ “ตลอดเวลากว่า 30 ปี ที่ผมปลูกไผ่มา ไผ่ไม่เคย
ทำให้ผมผิดหวังเลยสักปี” พี่อ้อด กล่าวทิ้งท้าย

สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมสามารถติดต่อได้ที่เบอร์โทร.

(063) 628-8812

ที่มา : เทคโนโลยีชาวบ้าน 10 มิถุนายน 2564